

Make **ABDULLA**
your friend and never be
lonely at home or abroad.

ABDULLA & Co., Ltd.
173 NEW-BOND ST. LONDON. W.1.
HAVE YOU TRIED OUR NEW TURKISH
CIGARETTE No. 25 AT 4 CENTS?

RADIO-EXPRES

SNELDIENST

RADIONIEUWS

OFFICIEEL ORGAAN VAN DE

VAN

NED. VER. VOOR RADIO TELEGRAFIE

N-S-F

Draadlooze Telefonie

De N. S. F. heeft het genoegen te berichten dat zij binnen eenige dagen groote orders kan opnemen op het zoo gewilde artikel

HONINGRAATSPOELHOUDERS.

Wij zullen ons onthouden van een woord ter aanbeveling, want wij durven met vertrouwen verklaren dat het fabrikaat voor zichzelf zal spreken **BETER** dan woorden vermoogen.

Het zullen zijn:

- Honingraatspoelhouders voor twee spoelen voorzien van één fijnregel-hefboom prijs f 10.—
- Honingraatspoelhouders voor drie spoelen voorzien van twee fijnregel-hefboomen prijs , 12.50

Verder:

- 8 stuks honingraatspoelen N. S. F. Nrs. 25/250 prijs , 21.35
- Voor den handel aantrekkelijke condities.

Wie het eerst komt
Maakt het eerst!

Adres voor Nederl. Indië:

„Radio-Holland”, Tandjong Priok.

Adres voor Den Haag:

2de Emmastraat 268, Tel. B. 233.

HILVERSUM

TELEF: N°
-1821-

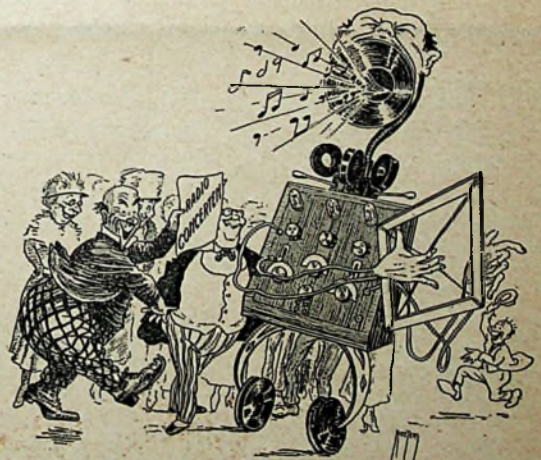

-HOLLAND-

TEL: ADR
-SIGNAL-

RADIO-CONCERTEN

- type **DEKA**, (1 Det.) f 100.—
- type **DEKA EXTRA**, 1 D.T.; 1 H.F.; „ 160.—
- type **DEKA DE LUXE**, 1 D.T.; 1 H.F.;
1 L.F. „ 500.—
- type **DEKA SUPERIEUR**, 1 D.T.;
2 H.F.; 2 L.F. „ 850.—
- type **L.F.B.** (L.F. versterker 400 youdig) „ 150.—
- Corona**-spoelen à f 5.—, per serie „ 60.—

N. V. NED. „RADIO-INDUSTRIE”.

BEUKSTRAAT 10 -- HAAG -- TEL. M. 3080

Firma W. BOOSMAN, Warmoesstraat 97,
Amsterdam. Tel. 9103 N.
Instrumentmaker der Kon. Ned. Marine.

**Complete Ontvangtoestellen voor
Draadloze Telegrafie en Telefonie.**

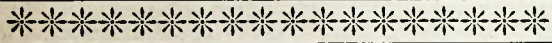
Type B. I. Compleet met lamp, accu, anode-batterij, telefoon en 8 spoelen f 175.—
Type B. II. Compleet als b.s. toestel, doch met ingebouwd laagfrequent versterker, met omschakelaar voor versterkt-onversterkt f 250.— (zie afbeelding Maart-No. Radio-Nieuws).
General Radio condensatoren en transformatoren.
Murdock condensatoren, weerstanden en telefoons.
Radion knoppen met schalen.
Dubilier rooster en blocondensatoren.
Hart & Hegeman Radio Materiaal.
Freshman roostercondensatoren met regelbaren lekweerstand f 2.65.
Laagfrequent transformatoren. f 9.—
Losse fijnstelling voor General radio condensatoren f 5.—
Alle soorten lampen, telefoons en verdere onderdeelen.

Radio Inrichting Firma Ch. Velthuisen
OUDE MOLSTRAAT 18, DEN HAAG.

Wij ontvingen 7 kisten

**NUTMEG
RADIO-ONDERDEELEN**

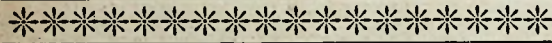
uit Amerika, van de Hart en Hegeman fabrieken; hierbij zijn de bekende Inbouw-weerstanden ad f 2.20, Fijn variabel condensatoren, vijfplaat f 6.50 en laag-frequent transformatoren f 13.—.

**TELEFUNKEN
Amateurtoestellen.**

VRAAGT PRIJSOPGAVE.

SIEMENS & HALSKE A. G.,	Filiale 's-Gravenhage.
Afd. Telefunken.	Huygenspark 38—39.
Telefoon Haag 1850.	Interc. letters E ^I en E ^{II} .

**SOCIÉTÉ FRANÇAISE
RADIOÉLECTRIQUE
LANGE POTEN 15^a, DEN HAAG.**

Nieuwe types amateurtoestellen.
Gecombineerde ontvanger-versterkers
Versterkers met hoogfrequentie-,
detectie- en laagfrequentie-elementen
in elke gewenschte combinatie
Fransche lampen.

LAADT ZELF!

- A. Mechanische-Gelijkrichters**
- B. Electrolytische-Gelijkrichters**
- C. Kleine Roteerende-Gelijkrichters**

A en B uit voorraad leverbaar, C met korten levertijd

OFFERTE OP AANVRAGE

COMMERCIEEL ELECTROTECHNISCH BUREAU „CEB”
DEN HAAG — LAAN VAN MEERDERVOORT 30 — TEL. M. 5277.

RADIO-EXPRES

DIT BLAD VERSCHIJNT IEDEREN DONDERDAG.

De abonnementsprijs bedraagt, bij vooruitbetaling, f 2.— per halfjaar voor het binnenland en f 3.— voor het buitenland. Voor leden der Nederlandsche Vereeniging voor Radio Telegrafie is de abonnementsprijs per halfjaar f 0.75 voor het binnenland en f 1.75 voor het buitenland, eveneens bij vooruitbetaling te voldoen.

Losse nummers f 0.15 per stuk.

Uitgave van N. VEENSTRA, Laan van Meerdervoort 30, den Haag, Tel. Marnix 2112

Excursie Vliegveld Waalhaven. 15 Juli 1923.

De aangifte voor deelneming aan de excursie van de afdeling Rotterdam der N. V. v. R. op Zondag 15 Juli a.s. is op verzoek nader verlengd tot 1 Juli.

Zie het programma in „Radio Expres” van 7 Juni.

Alle leden der N. V. v. R. kunnen deelnemen.

Verzoeken opgave betreffende:

- deelname aan de excursie.
- deelname aan den boottocht.
- deelname aan de lunch.
- deelname aan het vliegen.

De dames en heeren, die zich reeds hebben opgegeven voor de excursie worden er op attent gemaakt dat door de Afdeling Rotterdam geen introductiekaarten worden uitgegeven. Een enkele opgave met vermelding van het aantal introducee's en van datgene waaraan wordt medegegaan, aan den Secretaris den Heer A. Strijkers Vliegveld Waalhaven Rotterdam, is voldoende. Opgave kan ook per telefoon geschieden. Telefoon-nummer van den Secretaris is 11360 Rotterdam.

Bestuur Afd. Rotterdam.

Uit onze ontvangpractijk.

Honingraatspoelen voor korte golven.

Men hoort telkens zeggen: honingraatspoelen deugen niet voor de ontvangst van korte golven.

De roem van den z.g. „dubbele variometer” trekt daardoor velen aan; maar uit de correspondentie, die wij ontvangen, blijkt, dat tal van amateurs zich niet goed kunnen voorstellen, wat daarmee wordt bedoeld. Zij vragen het schema en verzoeken ons om bijzonderheden over de bediening.

Nu willen wij beginnen met te zeggen, dat men wel degelijk honingraatspoelen voor de korte golven kan gebruiken. Wij hebben er zelf heel bevredigende resultaten mee bereikt. Het in R. E. No. 10 besproken en afgebeelde extra-spoeltje voor de te-

rugkoppeling is echter daarbij zeer aan te bevelen, zoo niet onmisbaar.

Hoe ver men met honingraatspoelen wel kan afdalen in de korte golven? Wij hebben een spoel van 15 windingen er bij gemaakt en nog een van 12. Met 12 primair, 15 secundair en een passend extra-spoeltje voor terugkoppeling werd een golfbereik van 75—225 meter verkregen. De werking blijft volkomen normaal en de behandeling wordt niet extra-lastig als men maar voor fijnregeling, liefst van beide condensatoren, zorgt. Een Philips-dubbelroosterlamp doet hierbij dienst als detector.

Een paar gevallen, waarin wij per-

dan is dit voor de kleinste golven het ergst. Ook een werkelijke kortsluiting van windingen, zooals die bij gebruik van enkel-katoendraad op de kruisingen bij honingraatspoelen gemakkelijk ontstaat, maakt de spoel of geheel, of voor de kleinere golven onbruikbaar. In dit opzicht is enkel-katoendraad gevaarlijk.

Overigens moet juist voor de kleine golven ook bijzonder erop worden gelid, dat de terugkoppelspoel nooit grotere zelfinductie behoort te bezitten dan de secundaire. Anders ontstaan bij de kleinste standen van den secundaire condensator gilneigingen, terwijl de afstemming abnormaal wordt. Dit geldt niet alleen voor honingraattoestellen, maar voor alle toestellen met inductieve terugkoppeling.

De „dubbele variometer”.

Is nu de „dubbele variometer” veel beter wat geluidsterkte betreft en gemakkelijker te bedienen?

Dat hangt zeer af van de constructie.

Het schema is volmaakt hetzelfde als van een normaal honingraattoestel, dus volgens fig. 66 of fig. 55 Draadloos Amateurstation. De „dubbele variometer” is trouwens in dat boek ook geheel beschreven als zelfstandig toestel. Figuren 55—58 geven de constructie der onderdeelen.

Iets nieuws is nu het o.a. in Radio-Nieuws door den heer Leistra aangegeven idee om zulk een spoelensamenstel aan te brengen op een ebopietplaatje, waaraan van achteren drie paar stekerpoeten zijn bevestigd, zoodat die in de spoelhouders van een honingraattoestel passen, waardoor men datzelfde toestel ook met deze andere spoelen kan gebruiken.

Maten en windingsgetallen vindt men zoowel in het Draadloos Amateurstation als in het artikel van den heer Leistra in R. N. en in het artikel van den heer Stok in R. E. van 31 Mei.

Eenige praktische wenken zijn echter nog wel nuttig.

Hoe de lezers over Radio-Expres denken.

Ik kan U mijn instemming met het blad *Radio-Expres* niet beter betuigen dan door U hierbij het adres van een nieuw abonné te doen toekomen, die U tevens verzoekt, de verschenen nummers alsnog toe te zenden.

Utrecht, 11 Juni.

F. W. KORTEN.

soonlijk ons op de hoogte konden stellen van moeilijkheden bij anderen met honingraatspoelen op de korte golven, bleken te wijten te zijn aan ondeugdelijkheid der spoelen. Want met onze honingraatspoelen werkte het toestel dan wel. Het is ons zelfs vorgekomen, dat een spoel 25 bijv. niet genereerende bij kleinste condensatorstand en wel bij grootsten. Dat kan bij een normale spoel niet voorkomen, want die genereert bij kleinste condensator het gemakkelijkst. Maar als door vocht een gedeeltelijke kortsluiting is ontstaan,

Muzikale Omroep.

Uit te zenden met den zender van P. C. G. G., den Haag.
Golflengte 1070 meter.

PROGRAMMA VOOR DONDERDAG 28 JUNI 1923.

Aanvang 8 uur 30 n.m.

(Nadruk zonder bronvermelding verboden).

Mej. ELSA VREDENBURG, Viool.

Mej. BEP. DE HAAS, Piano.

1. Hongaarsche dans No. 5	J. Brahms.
2. Spaansche dans No. 3	Moskowsky.
3. Berceuse	G. Faure.
4. Liebesfreud	T. Kreisler.
5. Resignation	Danela.
6. Spaansche dans No. 4	Moskowsky.
7. Serenata	Toselli.
8. Mazurka	E. Mynarski.
9. Canzonetta	A. d'Ambrosio.
10. Spaansche dans No. 5	P. de Sarasate.

Het reeds jaren geleden door ons als proef gemaakte toestel, beschreven in het Amateurstation, met gespatieerde windingen op de secundaire, voldeed voor ontvangst van telegrafie uitstekend. Voor telefonie gaf het ook buitengewoon goede geluidsterkte als men het eenmaal ingesteld kreeg. Maar die instelling was het lastige punt! des te lastiger naar mate de golflengte kleiner was. Dan gaven goede honingraatspoelen heel wat gemakkelijker resultaat.

Waarom lag dat?

Het bleek, dat het verdraaien en

van de antennespoel en van de terugkoppelspoel, de afstemming aanzienlijk wijzigde. Daardoor werd instelling op een bepaalde golf op rand van genereeren een ware heksentoor. Oorzaak: het draaien van primaire en terugkoppelspoel geheel binnen de secundaire.

En nu de remedie. Die werd verkregen door ten eerste de primaire geheel buiten de secundaire te laten draaien, of slechts met een randje erin. De koppeling is dan nog meer dan vast genoeg. Met de terugkoppelspoel echter kan men niet geheel

buiten de secundaire gaan. Maar men bezige daarop beslist niet meer windingen dan voor genereeren net noodig is.

Men kan, voor telefonie, van het in het Amateurstation beschreven toestel de voorste 18 windingen der secundaire aan de zijde der antennekoppelspoel weglaten en van de terugkoppelspoel de helft der windingen nemen of voor de kleinste golven de eene helft kortsluiten. Dan wordt 't toestel ook voor telefonie hanteerbaar en dan is de geluidsterkte inderdaad beter dan met honingraatspoelen.

Bij een voor telefonie bestemd ontvangtoestel van deze soort houde men met deze ervaringen vooral rekening.

Nog een oplossing op het honingraattoestel.

De fouten, welke de „dubbele variometer” vertoonde als men de antennespoel in de secundaire liet draaien en de terugkoppelspoel wat veel windingen gaf (hetgeen bij die vrij sterke antennekoppeling noodig was), die fouten doen zich bij het gewone honingraattoestel nooit voor. De daarbij noodzakelijke losse koppelingen zijn er 'de grootste deugd van.

Nu kan men, ook zonder een met stekerpooten aan het honingraattoestel bevestigden „dubbelen variometer” te maken, de voordeelen van het origineele toestel toch wel combineeren met die van den „dubbelen variometer”. Diens voordeel zit in den vorm der secundaire spoel met windingen in één laag, liefst nog gespatieerd, waardoor de spanning aan het rooster der lamp (hoogspanningpunt) hooger kan worden.

Maar niets belet ons, de kleine

ONDER DE NULLIJN.

De Charmante.

(Uit een Radio-dagboek).

— Mesdames et messieurs . . .

Klinkt het niet als: Mijn goeie, beste vrienden, hier ben ik weer. En verrukt jullie allemaal weer te zien. Hoe heb jullie 't gesteld tijdens die lange scheiding? . . .

— Mesdames et messieurs . . . Radiola a l'honneur de vous annoncer que le concert de ce soir va commencer . . . Maak het u dus gemakkelijk . . . Een voetenbankje, mevrouw? . . . O, maar zeker! Neemt u me niet kwalijk, wat ik u bidden mag . . . O, heelemaal geen moeite; integendel, enchanté . . . En u, mevrouw X, kan ik u met iets van

dienst zijn? Werkelijk niet?
. Wilt u niet liever deze gemakkelijke fauteuil? Wenscht u de krant meneer? Ja, die piano-soli ik begrijp u volkomen
Maar we hebben vanavond iets dat u wel zal aanstaan Is werkelijk iedereen comfortabel? Staat u ons dan toe te beginnen? Aller charmantst, dank u

— Votre serviteur Radiolo

Ah! doet deze opening van Radiola's soirée u niet denken aan een prentje uit den Pruikentijd, toen het leven één en al voornaamheid, hoffelijkheid, charme en elegantie was? Toen men u met de meest volmaakte buiging, den meest hemelschen glimlach en het meest flattente compliment het nietigste voorwerp — een vingerhoed, een gevallen speld — zou

aanbieden alsof 't een paarencollier en diamanten bracelet ware!

Wij zeggen in ons meest alle-daagsche en nuchterste Hollandsch: Hier de zender van de firma die-entie te daar-en-daar. Hier komt het eerste nummer van het programma Eén oogenblik

Sprekende we meer of min goed Engelsch dan zijn we iets beleefder en zeggen: One moment, please. Of: please stand by for one minute (Aan onze Zuidelijke naburen zenden wij, linguistische Nederlanders, bij onze program-aankondigingen noodit. Dit even tusschen haakjes).

M'n vriend „votre serviteur Radiolo” zegt het anders. Natuurlijk! Daarvoor is hij de Charmante. Hij houdt een klein hoffelijk speechje. Vous auez le plaisir, mesdames et messieurs, d'en-

spoelen voor een honingraattoestel uit te voeren als spoelen in één laag. De eigenaardige honingraatwikkeling heeft voor die spoelen met weinig windingen geen enkel voordeel en enkel nadeelen.

Als men de spoelen met 35, 25 en eventueel nog kleiner aantal windingen maakt op de gewone breedte van 2.5 c.M. kan men ze met draad van 0.5 m.M. zelfs gespatieerd wikkelen. Neemt men een grooteren diameter dan de normale 5 c.M., dan komt men met minder windingen uit en kan of dikker draad nemen of ruimere spatieering aanbrengen.

Dit zijn óók wegen, die tot een verbetering in de ontvangst voeren.

J. C.

Over rolschakelaars.

In het schema van een driefoudigen laagfrequentversterker in ons vorig nummer, werkende op zelfde accu en hoogspanningsbatterij als de ontvanger, zijn twee rolschakelaars geteekend, die het mogelijk maken om te werken: onversterkt, of wel versterkt niet 1 lamp, met 2 lampen of met 3 lampen.

Eenige lezers vragen nu nadere inlichting over de constructie van rolschakelaars.

Die is heel eenvoudig. In den ruwsten vorm aldus: Zaag een stuk van enkele centimeters van een bezemsteel. Boor daar dwars doorheen 2 gaatjes, evenwijdig en op eenigen afstand van elkaar, zoo groot dat een wat dikke soort geelkoperdraad juist klemmend door die gaatjes kan. Boor, nogmaals den zelfden afstand in acht nemend, een derde gaatie dwars door den houten cylinder, zoo dat dit gaatie loodrecht staat op de richting der beide vorige.

tendre ce soir des morceaux de violon, de violoncel, de piano, de flute.... enzoovoort, enzoovoort. En dan vertelt hij u alles wat ge van ieder nummer met eenige mogelijkheid maar zoudt kunnen verlangen te weten: wanneer het gecomponeerd is en door wie(n); waar het voor 't eerst werd op- of uitgevoerd en door wie(n); waar de componist geleefd heeft en hoe lang; of hij nog leeft en hoe oud hij is; waar hij gereisd heeft en hoeveel talen hij spreekt.... 'k Ge-loof dat hij u desverlangd zou kunnen mededeelen hoeveel pennen en hoeveel blaadjes papier voor iedere compositie zijn gebruikt en verknoeid, benevens hoeveel halsboordjes en zakdoeken per week componist, vorige en huidige executanten plachten en plagen vuil te maken....

Stukjes geelkoperdraad worden door de gaatjes gestoken en zoodanig afgeknipt, dat zij aan beide zijden iets uit het hout steken.

Nu wordt het cilindervormige stukje hout draaibaar om twee in de uiteinden geslagen stukjes spijker zonder kop opgesteld tusschen twee blokjes hout op een grondplankje en aan den houten cylinder een armpje bevestigd (gestoken en gelijmd in een daarvoor geboord gat, of op andere wijze) dan kan men het geheel zoodanig draaien dat of de twee eerste koperstaafjes, die er doorheen zijn gebracht, horizontaal liggen, of het eene laatste koperstaafje horizontaal ligt.

Brengt men daarna op het grond-

Het spijt mij.

Na het inzien van de proefnummers van *Radio-Expres* ben ik besloten een abonnement te nemen op dit blad, zoo spoedig mogelijk ingaande. De proefnummers vind ik prachtig en het spijt mij, niet eerder een abonnement genomen te hebben.

Overschie.

J. H. VAN DIJK.

plankje aan elken kant van de houten rol drie opstaande veertjes aan, met schroeven in het grondplankje, waaronder verbindingsdraden kun-

Even charmant als z'n stem, z'n aankondiging en héél z'n persoonlijkheid, is de keuze van z'n muzikaal en vocaal repertoire.

Ik luister graag naar hem. Liever dan naar iemand anders, wie dat ook zijn mogé.

Onze Hollandsche zenders zijn bijna zonder uitzondering zakelijk-droog, een enkele maal een tikje boertig of luimig. Engeland beschikt over wat meer „humour”, waarvan 2 L O's radio-voice het beste specimen is. Maar echtheid, Franche eigenschappen kunt u in de perfectie vinden bij m'n vriend Radiola en -lo. Geen Tour Eiffel, geen Lyon of Ecole Supérieure kunnen zich met hém meten....

In z'n rôle van geperfectioneerde charmante laat hij zich door geen

DRAADLOOZE CARICATUREN.

„EEN „ONTVANGER-TYPE” DAT WE ALLEMAAL KENNEN!”

nen worden geklemd, dan zal het duidelijk zijn, dat in den eenen stand twee stel van die veeren door de koperstaafjes in de rol doorverbonden kunnen worden, terwijl het derde stel veeren niet is doorverbonden; en dat in den anderen stand het derde stel veeren kan worden doorverbonden, terwijl de vorige verbindingen worden verbroken.

Men heeft dan den rolschakelaar juist zooals die in het schema in ons vorig nummer is bedoeld. (Aan enkelen, die daarnaar ook nog vroegen, zal nu tevens duidelijk zijn, dat de verbindingen beurtelings worden gemaakt en verbroken.)

Natuurlijk kan men allerlei wijzigingen brengen in de constructie en

invloeden van buiten neerdrukken of ontmoedigen. Evenals z'n golfengte z'n modulatie en z'n zuiverheid is hij onveranderlijk. Blijft hij zichzelf onder alle omstandigheden gelijk.... Z'n uitnoodiging u aan z'n muziekdisch te scharen, is nooit anders, kan nooit anders zijn, dan hoffelijk in den overtreffenden trap.

En als ge z'n voortreffelijk maal genoten hebt en hij, na u verteld te hebben welke heerlijkheden u morgen wachten, afscheid neemt met z'n onnavolgbaar sierlijke buiging en den wensch „que vótre journée se termine bien”, buigt ge onwillekeurig mee en plooit zich uw Hollandsche mond tot een glimlach, bijna even charmant als de zijne....

Scheveningen, Juni '23.

Tetetete.

verbeteringen in het materiaal (eboniet).

En als men dit ooit noodig zou hebben, kan men ook rolschakelaars maken met een veel grooter aantal contacten en ook wel met drie of vier verschillende standen.

* * *

Deze soort van schakelaar is, ook als men ze zelf maakt, vrij gemakkelijk zeer betrouwbaar te maken, wat de contacten betreft. De veeren worden door de koperstaafjes door schuring vanzelf goed schoon gehouden.

In dit opzicht verdient een rolschakelaar beslist de voorkeur boven tal van wipschakelaars. Ook kan men de draadverbindingen beter uit elkaar houden en is de werking overzichtelijker, dus ook de invoeging in een schema gemakkelijker.

Een nadeel tegenover wipschakelaars en tegenover drukschakelaars in het algemeen is, dat het maken van elke verbinding hier twee contactplaatsen meebrengt, hetgeen echter niet belet, dat waar de contacten zeer betrouwbaar zijn, de verbinding toch nog wel zekerder kan wezen dan bij het ééne contact van een drukschakelaar.

In vele Deutsche toestellen zitten ingewikkelde rolschakelaars, die zoodanig zijn gemaakt, dat de rolverheffingen heeft, die in bepaalde standen enkelvoudige drukcontacten sluiten. Daarbij zijn dus de dubbelcontacten voor elke verbinding vermijden. In het algemeen evenwel achten wij het hier door ons aangegeven type van rolschakelaar ondanks de dubbele contactplaatsen nog wel zoo betrouwbaar, zelfs bij niet al te fijne afwerking.

C.

Q S T.

Toen het station Washington W Q K officieel geopend werd, door president Harding, riep het verscheidene malen op met Q S T, d. i. Algemeene oproep voor alle stations. Aan het slot van het telegram kwam het verzoek den inhoud zooveel mogelijk over de heele wereld te verspreiden. Dit klopt; immers 't was Q S T, dus voor iedereen bestemd.

Wanneer men nu Eilvese O U I uitluistert, hoort men ook oproepen met Q S T. Meent men met een bericht te doen te hebben, dat voor publicatie bestemd is, dan wordt men al gauw in de war gebracht door de clause: „Except for Netherlands”. Hoe nu? De aanhef zegt, dat het telegram, dat volgt, bestemd is voor

iedereen (daar is Holland dus ook bij), terwijl men eenige seconden later verneemt, dat voor ons een uitzondering wordt gemaakt. Publiceert men ondanks die uitzondering den inhoud, dan is het gevaar niet denkbeeldig, dat men zich een proces ziet aangedaan (zie R. E. 24 Mei). Bedoelde aanhef bevat een contradictio in terminis. Een analoog geval is het plaats van een bord voor den ingang van 't Rijksmuseum te Asd. b.v. met het opschrift: Toegang vrij, uitgezonderd voor den heer Paderewsky uit Polen!

Afgezien van het feit of de geadreseedere voor die telegrammen zoowel aan het Deutsche als aan het Nederlandsche telegraafbestuur betaald, is dit een regeling, die kant noch wal raakt.

Q S T's, door de verschillende landen draadloos verzonden, zijn en blijven regeeringstelegrammen en zoo'n telegram kan niet gedeeltelijk particulier gemaakt worden om de eenvoudige reden, dat die soort wettelijk niet bestaat. Het wordt hoog tijd, dat er een duidelijke regeling tot stand komt, waarbij de internationale beteekenis van Q S T gehandhaafd blijft. M.

— Men zie in verband hiermee onze mededeeling in R. E. van 14 Juni, Redactie.

Telefonieproeven Soesterberg met 10 watt.

Het radioconcert gegeven door de Luchtvaartafdeeling te Soesterberg op 7 Juni j.l. is blijkens de ingekomen berichten gestoord door een onbekend telefoniestation op dezelfde golf-lengte (500 M.). Van de korte momenten van niet-storing zijn de resultaten als volgt:

Culemborg: muziek en telefonie goed verstaanbaar;

Ruurloo: muziek zwak hoorbaar, telefonie onverstaanbaar;

Schiedam: zoo nu en dan een paar tonen hoorbaar, telefonie onverstaanbaar;

Tilburg en Oudenbosch: alleen draaggolf te hooren.

Waar deze zender een antenne-energie van slechts 10 Watt heeft met $\frac{1}{2}$ amp. in de antenne, is dit resultaat redelijk goed. Alleen was het te betreuren, dat door het storende station haast geen gelegenheid bestond voor juiste afstemming en juiste beoordeeling. Degenen, die berichten inzonden, worden hierbij ten zeerste voor hunne welwillendheid bedankt.

Hieronder volgen nog eenige gegevens over deze zenders:

Bestemming: gebruik in een vliegtuig; dynamo aangedreven door een klein luchtschroefje en bevestigd aan het landingsgestel, geeft 600 Volt plaatsspanning en 10 Volt 4 Amp. voor de gloeidraden der beide parallel geschakelde zendlampen.

Schema: tusschenkringzender; Golfbereik: 300—1000 M. continuvariabel;

Antennelengte: 70 M.

Telefonie: microfoon in de antenne. Dit is voor een stroomsterkte van $\frac{1}{2}$ amp. geen bezwaar.

Vanuit een vliegtuig is telefonische gemeenschap bereikt met Rotterdam-Waalhaven op een afstand van 60 K.M. De bijbehorende ontvanger heeft hetzelfde golfbereik, 1 detectorlamp en 1 lamp laagfr.versterking.

De stations zijn geleverd door de Svenska te Stockholm.

Chef Radiodienst der Luchtvaartafdeeling
Mollinger.

De storende telefoneerder.

De heer J. P. Nobel te Bobeldijk schrijft:

In het jongste nummer van R. E. las ik een stukje met opschrift „De storende Telefoneerder van J.l. Maandag”.

De roepletters waren niet zooals vermeld P C v. P A, maar P C B v. P C A in het begin. Later lieten ze beiden de P weg en was het C B v. C A en omgekeerd. Volgens mijn gedachte was P C A, welke zeer sterk doorkwam op 1000 M., de reeds vroeger vermelde 10 K.W. zender van de marine te A.dam, welke proeven nam met P C B op 1800 M. ongeveer. De storing der muziek was hier niet van beteekenis.

Dagelijksche golfmeetsignalen.

Het station G F A van het Britsche Luchtministerie geeft deze signalen tegenwoordig volgens de Wireless World:

9.05 v.m. Amst. Zomertijd 1400 M.

9.10 v.m. Amst. Zomertijd 900 M.

9.20 v.m. Amst. Zomertijd 1680 M.

Programma 2 L O.

Onze lezers zijn veel dank verschuldigd aan den heer J. v. d. Berg te Honselersdijk, die ons zoo veel mogelijk geregeld op de hoogte houdt van de programma's van 2 L O. De voorlezing bij den Omroep verleden week stelde velen juist in staat, het 5 minuten daarna aanvangende 3de bedrijf van „Die Meistersinger” nog te hooren.

De heer v. d. Berg meldt ons thans het volgende:

22 Juni. Vrijdag. Op dezen avond worden in Covent Garden 2 opera's opgevoerd, de 2de zal draadloos gegeven worden. Hoe laat die begint, is mij onbekend. De naam was door mij niet gauw genoeg te noteeren. Het moet een van de oud-Engelsche opera's zijn. (Vermoedelijk ± 10 uur Holl. tijd van uitzending).

25 Juni. Maandag. Eerste en tweede bedrijf van Tristan en Isolde.

27 Juni. Woensdag. Groot militair orkest.

Andere avonden het gewone program van het station. Orkest en verschillende solo's.

Zaterdags 's avonds voortaan geregeld dansmuziek door, het 2 L O dansorkest en ook een overzicht over de wedrennen in Engeland van vorige en volgende week.

Radio-Concert

Programma van het Radio-Concert op Zondag 24 Juni van 3.20—6 uur n.m. door het radio-station P C G G van de N. V. Ned. Radio-Industrie den Haag, op een golflengte van 1070 Meter.

1. Die Regimentskinder, J. Fucik. 2. Münchner Kindl, K. Komzak. 3. Ouverture Dichter und Bauer, F. Suppé. 4. La Serenata, G. Braga. 5. Czardas, V. Mouli. 6. Die kleine Bar Foxrot, E. Kalman. 7. Der Rosenkranz, E. Nevin. 8. Fantaisie Freischütz, C. M. v. Weber. 9. Serenade Napoletana, T. Rivello. 10. Valse Mascotte, P. Joly. 11. Aufgepasst potpourri Schlager, G. Alberti. 12. Folies Bergères, P. Lincke.

Deze orchestnummers worden afgewisseld door Pathé- en grammofoonplaten.

Maandagavond 25 dezer, van 9—11 uur, geeft het Radio-station PCGG der N. V. Nederlandsche Radio-Industrie, Den Haag, op een golflengte van 1070 Meter een draadloos concert, waaraan de Heeren C. J. van Vliet en A. Weitzel hunne welwillende medewerking verleen en de navolgende Cabaret-liedjes ten gehoor zullen brengen:

1. Duo-meisjes, Jan von Lindern. 2. Say it while dancing, Abner Silver. 3. Carnaval, Jan von Lindern. 4. The Sneak, Nacio Herb Brown. 5. Die snoezige, schattige vrouwtjes . . . , Jan von Lindern. 6. You are so very fascinating, Arthur Klein. 7. Dada! Dada! (op verzoek), Jan von Lindern. 8. Wana, Cliff Friend. De nummers 1, 3, 5 en 7 worden voorgedragen door den heer C. J. van Vliet, de overige door den heer A. Weitzel.

Jan von Lindern zal aan de piano begeleiden.

Radioclub Tuindorp Vreewijk.

De populariteit der draadlooze telefontie wordt wel duidelijk geteekend door het feit, dat onder de bewoners van het Rotterdamse Tuindorp Vreewijk een radioclub werd gevormd, die niet minder dan 22 leden telt, allen aangesloten bij de Nederlandsche Vereeniging voor Radiotelegrafie.

Onze foto geeft een beeld van één der clubvergaderingen, waar de leden hun verschillende typen van zelfvervaardigde ontvangapparaten hebben medegebracht. Want de radioclub Tuindorp bestaat uit ras-echte,

zelf-construeerende en experimenteerende amateurs, die de leuze huldigen, dat toestellen koop en kunst is en dat ten slotte ook de beste resultaten worden verkregen met apparaten, die de gebruiker door en door kent.

De voorzitter der club en de secretaris, de heer J. Bakker staan in het midden der foto op de achterste rij, de heer Bakker ter rechterhand van den voorzitter.

De drukbezochte vergaderingen getuigen van een opgewekt clubleven en een prettige onderlinge verstandhouding tusschen de leden.

Op den duur onmisbaar.

Daar reeds eenige exemplaren in mijn bezit zijn, is mij gebleken, dat het blad op den duur onmisbaar zal zijn voor den amateur.

Rotterdam.

C. P. HEYBOER.

Uw blad is onmisbaar.

Zevenhoven, 10 Juni.

H. C. HULSEBOS.

Vonkjes uit de Radiowereld.

De radiotelegrafist van een Nederlandsch schip in de Chineesche wateren meldt aan de Wireless World, dat hij met één lamp geregeld Nauen

hoort en dat Kootwijk P C G met detectorlamp en één lampversterking in Mantsjoerije met de telefoons op tafel is te hooren.

Het Noorsche station te Bergen en het Zweedsche te Gothenburg hebben evenals sommige Amerikaansche radiostations een geneeskundigen dienst geopend. De bevelvoerder van een schip kan daar raad vragen bij ziektegevallen aan boord. De doktoren van het hospitaal te Bergen en van dat te Gothenburg behandelen de aanvragen.

Wie handelt tegenwoordig niet in radioartikelen?

Te Liverpool prijken nu in een dubbelen winkel in de eene etalage ontvangtoestellen en onderdeelen, aan de andere zijde van de deur . . . gebakken visch.

Eigenlijk hadden we de gebakken visch eerst moeten noemen, want die had in dezen winkel de oudste rechten.

Trouwens in den Haag heeft men

de combinatie van radio en schoenen ook al beleefd.

Zaterdag 23 Juni a.s. zal voor het kantongerecht te 's-Gravenhage in behandeling komen de strafrechtelijke vervolging, ingesteld tegen het Hollandsch Nieuwsbureau te 's-Gravenhage, wegens het opnemen en verspreiden van QST telegrammen van Eilvese, die inmiddels tevens aan Vaz Dias te Amsterdam zijn gericht.

Vereenigingsnieuws.

Afd. den Haag.

Op de bijeenkomst van a.s. Zaterdag zal door den heer J. Corver de Balans-Generator gedemonstreerd worden.

De reeds geconvoceerde lezing van den Heer Ir. de Voogt wordt 14 dagen uitgesteld.

Vragenrubriek.

Voorburg.

J. D. W. — Wij geven de voorkeur aan een antenne van 30 meter tweedraads. De hoogte zal in 't vrije veld wel voldoende zijn.

Rotterdam.

W. S. Jr. — Montage der spoelen op eboniet is altijd goed. Een fijnregelcondensator geeft vooral bij telefonie-ontvangst veel gemak.

Als u de spoelen op eboniet monteert zou het jammer zijn om den telefooncondensator ook niet daarop te monteeren.

G. H. W. — Tegen storingen van voorbijrijdende trams is in 't algemeen weinig te doen. Verplaatsing van het toestel zal niet veel helpen, daar de antenne zelf te dicht in de nabijheid der tramdraden hangt.

A. v. D. — Een weerstand die bij 220 voltspanning 5 ampère doorlaat, moet $\frac{220}{5} = 44$ Ohm zijn. In dien weerstand heeft men dan een verliesenergie (warmte-omzetting) van ruim 1 kilowatt. Nickelinedraad van 1 m.M. zou nog wel gaan; liever wat dikker.

W. K. v. G. — Uw schema is niet in orde. De accu moet eenvoudig in serie met de batterij geschakeld worden en de negatieve pool niet aan aarde. Zie b.v. fig. 66 Draadloos-Amateurstation.

F. — Wij kunnen met den besten wil uit uw schrijven niet opmaken, waar de fout kan zitten. Vermoedelijk ontbreekt u nog de noodige technische kennis en heeft u geen routine in de bediening van een ontvangtoestel. Uw antenne is blijkbaar wel in orde. Schaf u het „Draadloos-Amateurstation” eens aan. U zult na bestudeering daarvan waarschijnlijk verschillende fouten zelf kunnen opsporen.

G. J. K. — Uw milli-ampère-meter is waarschijnlijk lang niet gevoelig genoeg. Het schema is goed.

Een luidspreker kan achter een goede eenlamp-laagfr. versterker wel succes geven.

P. v. S. — Radio Expres zal altijd, wanneer het ook verschijnt, te den Haag eerder worden besteld dan elders. Nu het op Donderdag verschijnt, heeft u juist het voordeel, dat u een deel van den inhoud al radiotelefonisch kunt vernemen.

N. J. v. W. — Uw schema lijkt wel goed, maar er kunnen fouten zitten in uw spoelen en in de grootte van telefoon- en roostercondensator. Kunt u niet eens om hulp aankloppen bij de afd. Rotterdam van de N. V. v. R.? Het is u toch bekend, dat bijv. de Engelsche telefonie-stations alleen met veel kleinere spoelen zijn te ontvangen dan de Nederlandsche? Daarbij is ook gebruik van het in een vorig No. van R. E. beschreven afzonderlijk terugkoppelspoeltje aan te bevelen. Staat het vast, dat uw toestel tot genereren is te brengen?

L. D. — Vriendelijk dank voor uw mededeeling. Dat klopt dus met hetgeen wij in het vorig nummer hebben aangegeven.

T. Fr. — Wij interesseeren ons voor eenige nadere inlichting, wat u bij uw manier van ontvangst van 2 LO met uw secundaire condensator doet. In elk geval moet de door u toegepaste vaste koppeling alle voordeelen eener inductieve schakeling verloren doen gaan.

Overschie.

J. H. v. D. — De fout kan schuilen in een onbetrouwbare contact in uw Murdock-condensator. Het is reeds meer voorgekomen dat dit oorzaak bleek te zijn van minder goed genereren. Ook kan vocht in de spoelen een rol spelen. Met glijcontact-spoelen heeft menigeen reeds dergelijke ondervindingen als u opgedaan. Er kan n.l. op de blank gemaakte glijbaan gemakkelijk kortsluiting tusschen de windingen ontstaan en dat is fnuikend.

Bennekom.

A. v. d. D. — Accu en anodebatterij worden juist meestal op die wijze in serie geschakeld.

Zevenhoven.

H. C. H. — Het door u gehoorde station is waarschijnlijk een der beide op pag. 4 van het vorig nummer genoemde.

Amersfoort.

Z. J. W. v. S. — Uw versterker is waarschijnlijk voorzien van een schakelaar „onversterkt-versterkt”. Het komt wel voor dat de veertjes daarvan op den duur minder goed contact maken. Dit kan ook in uw geval de oorzaak zijn.

Kampen.

F. — Vermoedelijk is de binnenleiding van uw antenne te lang. Plaats u eens een serie-condensator tusschen antenne en aansluitklem van uw toestel.

Den Haag.

D. de V. — De weerstand van een potlood is slechts enkele Ohms, dus onvoldoende voor potentiometer; de batterij put te snel uit. Bij ontvangst van 2 LO zal geen raamwerking van honingraatspoelen optreden. Het schijnbare richteffect zal door een of andere inductie ontstaan. Met selectiviteit van uw toestel is tegen storing door een zeer nabij gelegen antenne van een ander op dezelfde golf niets te bereiken. Antennes meer van elkaar verwijderen is het eenige.

W. A. M. — U kunt het bedoelde toestel zeker ook dubbele koppelspoel noemen, doch het woord variometer wordt ook in die betekenis veel gebruikt. Het door u genoemde station werd toevallig ook door ons gehoord. Het kan zijn zooals u vermoedt. Wij zullen het eens nagaan. Dat weerbericht wordt, voor zoover ons bekend, niet geregeld gegeven.

P. G. W. S. — Wij achten uw denkbeeld om in den terugkoppeling en schakelaar aan te brengen ten einde de verhoudingen der terugkoppelspoel elk oogenblik te kunnen omwisselen, absoluut niet aanbevelenswaardig. Spoelen behoren zoo te zijn gemonteerd, dat zij te zamen steeds de voor genereren goede koppeling geven. Het is hopeloos, dit bij het inzetten van elke andere spoel opnieuw te moeten probeeren. Die moeite moet men zich bij de montage nu maar eens voor altijd getroosten.

Meppel.

H. J. L. — De condensator voor fijnafstemming komt parallel op den reeds door u geteekenden condensator. Uw vraag betreffende den ver-

sterker is ons niet duidelijk. In 'het vorig nummer vindt u echter een zeer overzichtelijk schema voor laagfrequentversterking.

Zwartsluis.

H. H. — Eén lamp als detector zal u meer voldoening geven. Hoeveel gram schellak in een bepaalde hoeveelheid spiritus opgelost moet worden, hangt geheel af van de dikte welke u wenscht te verkrijgen. U kunt de oplossing later altijd gemakkelijk verdunnen. Wij beginnen zelf met spiritus te gieten op een willekeurige hoeveelheid schellak.

Een beschrijving van den magnetischen detector vindt u o.a. in Rein-Wirtz „Radiotelegraphisches Praktikum“. Dit boek is voor leden der N. V. V. R. uit de bibliotheek der vereniging ter lezing verkrijgbaar.

De dielectrische constante is in 't algemeen voor verschillende stoffen lastig geheel precies op te geven, daar veel bijkomstige omstandigheden een rol spelen; voor calqueerpapier kunt u ongeveer 2 aannemen.

Een antenne van 30 meter geeft zeker beter effect.

Zuid-Scharwoude.

J. P. C. K. — Beide methoden van gelijkrichting hebben elk voor zich bepaalde voordeelen. Bij de bediening komt het veelal op eenige technische zakenkennis aan. Voor het laatste gedeelte van uw schrijven verwijzen wij naar onze advertentiekolommen.

Hoorn.

A. K. — Telefoontransformators zijn wel van den handel, o.a. van Telefunken. Men kan er ook een gewone laagfrequenttransformator met niet te dun draad voor gebruiken. De hoogweerstandkant wordt dan aan den ontvanger aangesloten, de lageweerstandkant aan telefoon of versterker.

J. Z. — Uw schema is goed. Wij raden u de hoogvacuum- of de dubbelroosterlamp aan. Goede kwaliteit eboniet is niet zoo bros. Men boort de gaten er met een scherpe spiraal boor langzaam in. Achterzijde steunen.

Purmerend.

J. D. S. — Het fluiten van uw 3-lampversterker zal misschien zijn weg te werken door de verbindingen van één of meer transformatoren om te wisselen, waarover u al dacht. Ook kunt u beproeven, de kernén onderling te verbinden en te aarden. Eindelijk kan ook aarding van de me-

talen doos van uw telefoon misschien helpen.

Amsterdam.

J. A. O. — Een goed adres voor het door u gevraagde doel is ons niet bekend.

U kunt voor de dubbelroosterlamp beter een aparte batterij nemen.

Probeer u het eens met het schema van fig. 96. Drl. Amateurstation (4de druk).

W. B. — De sounderhandleiding is bij het Secretariaat der Vereniging, Columbusstraat 187 den Haag, nog steeds à 40 cts. verkrijgbaar.

Broek in Waterland.

P. B. — Onversterkt zijn 3 en 4 doorverbonden, versterkt echter alleen 1 en 2 en 5 en 6. U kunt er ook een wipschakelaar voor gebruiken.

Het is beter voor elke lamp een afzonderlijken weerstand te nemen.

Schitterende resultaten.

Naar aanleiding van hetgeen U schreef in *Radio-Expres* over een terugkoppelspoeltje, kan ik U berichten, dat ik een dergelijk spoeltje gemaakt heb en er schitterende resultaten mee bereik.

Zaandam, 16 Juni.

G. N. v. d. BEN.

Stadskanaal.

A. v. D. — Wij kunnen niet zeggen of u met bedoelden luidspreker het gewenschte doel zult bereiken, dit hangt mede af van de werking van uw ontvanger en versterker. Probeer het eenige middel.

Driebergen.

T. T. H. — Een nieuwe accu, waarin nog nimmer zuur is geweest, kan langen tijd bewaard worden. Het door u gevraagde schema komt geheel overeen met dat van een secundair-honingraat-ontvangtoestel. U vindt het op bldz. 89 van het Draadloos Amateurstation. Lees overigens het eerste artikel in dit nummer.

Arnhem.

F. J. ten K. — Wij zullen trachten, eens een dergelijk instrument voor

vergelijkende proeven in handen te krijgen en dan erover berichten.

Bloemendaal.

D. V. — De Brownmicrofoonversterker werkt ook achter één kristal-detector, maar voor zoover wij konden nagaan wel iets zwakker.

Oldeboorn.

J. C. v. D. — Uw eerste vraag moeten we nog eens overdenken. Lidmaatschap N. V. v. R. na 1 Juli kost f 5.— Over bedoelden lampen-reparateur hebben wij nog geen gunstige adviezen. Uw bliksemshakelaar is voldoende als u zorgt, dat de aarding in zoo recht mogelijke lijn plaats heeft en de contacten bijv. op 50 c.M. afstand van elkaar staan.

Honselersdijk.

J. v. d. B. — De storing in uw toestel, die u niet nemen van enkele stations onmogelijk maakte, terwijl andere op weinig verschillende golf doorkwamen, kunnen ook wij niet verklaren. Wij hebben zelf wel eens een condensatorfout gehad, die zoo iets veroorzaakte. Een artikel over het door u in overweging gegeven onderwerp zullen wij in gedachten houden. In *Radio Nieuws* stond er echter al heel wat over.

's Hertogenbosch.

D. B. — Men kan Duitsche lampen ook zonder bijbehorend ijzerweerstandje via een regelweerstand op 4 volt laten branden. Dan is echter de juiste spanning aan de lamp alleen met een voltmeter te bepalen. De Philipsdubbelroosterlamp behoort tot het allerbeste op dit gebied. Om trent de negatieve roosterspanning bij laagfrequentversterking deden we met deze lampen nog geen proeven. Dat kunt u zelf ook wel eens proberen. Hooren we dan het resultaat? Welk soort belreductor het meest geschikt is voor omwikkelen voor laagfrequenttransformator, weten we niet. Ze zijn in 't algemeen wel bruikbaar.

Breda.

H. J. W. — Uw condensator is als telefooncondensator vermoedelijk te groot. Als uw hsp.batterij veel weerstand heeft, geeft hij parallel daarop steeds verbetering omdat hij dan trillingen beter doorlaat dan de batterij.

Het hoogfrequentversterkerschema Koomans staat in Draadloos Amateurstation 1ste—4d edruk. (Uitgave N. Veenstra, den Haag). Men heeft u blijkbaar den derden druk van het verouderde Draadloos ontvangstation (Uitgave Sijthoff te Leiden), in

handen gestopt. Er zijn nog boekhandelaars, die daar den koper laten invliegen. U kunt daar uw leverancier gerust een hartig woordje over zeggen.

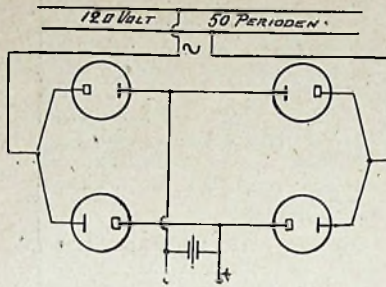
Spijkenisse.

De C. M. — U heeft mogelijk bij het demonteeren uwer spoel 75 de verbindingen aan den steker omgewisseld. Verwissel ze nu in elk geval maar eens. Mogelijk zit daar de fout. Zou niet, dan hooren we wel nader van u.

Zevenhoven.

H. C. H. — Een schema van de

Graetz'sche schakeling (dubbele gelijkrichting geven we hierbij.

De met + en — gemerkte punten

dienen voor aansluiting van de accu. De positieve stroom treedt uit aan de aluminium-electroden. De teekens + en — zijn dus erbij gezet in de onderstelling, dat de vierkante blokjes het aluminium voorstellen. Tusschen + en — is hier een condensator geteekend. Op dezelfde plaats zou een voltmeter kunnen zijn aangebracht. De ampèremeter moet in één der naar de accu voerende draden worden ingeschakeld. Het gevraagd adres is: Dr. H. Nanning's Chemisch Pharmaceutische fabriek, Korte Houtstr. 10, den Haag.

RADIOTELEFOONGIDS.

Dagelijksche telefonie-omroep.

Uren in Nederlandschen Zomertijd.

Omtrent de werktijden van Königswusterhausen bestaat onzekerheid.

8.— v. m. Eiffeltoren, roepletters FL, golflengte 2600 meter. Weerbericht.

8.15 v.m.—4.30 n.m. Persbureau Vaz Dias Amsterdam, roepl. P C F F, golfl. 2000 meter, pers- en marktberichten, n.l.: 8.15—8.30; 10—10.15; 11.30—11.35; 11.45—11.55; 12.15—12.30; 1.05—1.20; 3—3.30; en 4.15—4.30. Zondags niet.

8.50 v. m. Königswusterhausen, roepletters L P, golflengte 4100 meter. Nieuwsberichten, concert.

10.20 v. m. Königswusterhausen, roepl. L P, golfl. 4100 meter. Nieuwsberichten.

12.05 v. m. Lyon roepl. Y N, golfl. 470 meter. Weerbericht, concert.

12.35. Eiffeltoren, roepl. FL, golfl. 2600, weerbericht.

11.50—12.50. Engelsche omroepstations 353—425 meter.

12.20. Haren (Brussel), roepl. BAV, golfl. 1100 meter. Weerbericht. Zondags niet.

1.05. Levallois (Soc. Française Radio Electricque) roepl. S F R, golfl. 1780 meter. Berichten, concert.

1.30—2.45 n.m. Ver. v. d. Eff. handel Amsterdam, roepl. P C F F, golfl. 2000 meter, effectenkoersen en valuta's n.l. te 1.30, 1.45, 2, 2.15, 2.30 en 2.45. Zondags niet. Des Zaterdag 10.30—11.30 met tusschenpoezen.

3.50 n. m. Königswusterhausen, roepl. L P, golfl. 4100 meter. Nieuws. 3.50—4.50. Birmingham, roepl. 5 I T, golfl. 425 meter. Concert.

4.50 n. m. Eiffeltoren, roepl. FL, golfl. 2600 meter. Weerbericht.

4.55. Lyon, roepl. Y N, golfl. 470 meter. Beursberichten.

5.25. Levallois, roepl. S F R, golfl.

1780 meter, beurskoersen, concert.

5.50—11.20 n. m. Engelsche omroepstations: Cardiff, 5 WA, 353 meter; Londen 2 L O, 370 meter; Manchester, 2 Z Y, 385 meter; Newcastle 5 N O, 400 meter; Glasgow, 5 S C, 415 meter; Birmingham, 5 I T, 425 meter. Toespraken, concert.

6.30 n. m. Eiffeltoren, roepl. FL, golfl. 2600. Weerbericht, concert.

7.40. Eiffeltoren, roepl. FL, golfl. 2600 meter, weerbericht.

9.05—10.20 n. m. Levallois, roepl. S F R, golfl. 1780. Berichten, concert.

11.30 n. m. Eiffeltoren, roepl. FL, golfl. 2600. Weerbericht.

De Engelsche omroepstations.

Deze zijn hierboven reeds vermeld in de rubriek: Dagelijksche omroep. Wij geven ze hier nog eens afzonderlijk:

Cardiff, 5 WA, 353 meter; 5.50—8.20 en 8.50—10.20 n. m.

Londen, 2 L O, 370 meter. Gewoonlijk elken avond: 5.50—7.50 en 8.20 tot 10.20 of 11.20.

Manchester, 2 Z Y, 385 meter. Elken avond. Gewoonlijk 5.50—8.05 en 8.35—10.20 n. m.

Newcastle, 5 N O, 400 meter; in den regel 5.50—8.20 en 8.50—10.20.

Glasgow, 5 S C, 415 meter 5.50—8.05 en 8.35—10.20.

Birmingham, 5 I T, 425 meter; elken avond gewoonlijk 6.50—8.35 en 9.05—10.20. Nieuws, concerten enz.

Des Zondags werken de Engelsche stations van 8.50—10.50 's avonds.

Omroep op bepaalde dagen.

Maandag, 9—10 n. m. Ned. Radio Industrie, den Haag, roepl. P C G G, golfl. 1050 meter. Concert.

Soms na 8 uur n. m. Ecole Sup.

des P T T, Parijs roepl. ??? golfl. 450 meter. Opera.

Dinsdag. 8.50—9.50. Eberswalde, roepl. I 8, golfl. 2700 meter, concert. 8—10 n. m. Laboratorium Heussen, den Haag, roepl. P C U U, golfl. 1050 meter. 8.20. Haren (Brussel), roepl. B A V, golfl. 1100 meter, concert. 8.05—10.20 n. m. Ecole supérieure des postes et télégraphes Parijs, roepl. ???, golfl. 450 meter. Concert.

Woensdag. 8.30—9.30 n. m. Smith en Hooghoudt, Amsterdam. P A 5, 1050 meter. Concert.

3.50—4.20 n. m. 450 meter Ec. sup. Parijs. Voordrachten.

Donderdag. 8.30—10.30 n. m. Ned. Radio Industrie, den Haag, roepl. P C G G, golfl. 1050. Concert.

8.20 n. m. Haren (Brussel), roepl. B A V, golfl. 1100 meter, concert.

8.50—9.50 n.m. Eberswalde, roepl. I 8, golfl. 2700 meter, Concert en voorlezingen.

8.05—10.20 n. m. Ec. Sup. Parijs, roepl. ???, golfl. 450 meter. Concert.

Vrijdag. 9—10 n. m. Fa. Velt-huisen, Den Haag, roepl. P C K K. Golfl. 1050 meter.

3.50—4.20 n. m. Ec. Sup. Parijs 450 meter, Voordrachten.

Zaterdag. 2.50—7.50 n. m. Ecole Sup. Parijs, roepl. ???, golfl. 450 meter, Concert.

8.30—10 n.m. Middelraad, Ymuiden, roepl. P C M M, golfl. 1050. Concert.

Zondag. 10—11 v. m. Heussen Laboratorium, den Haag, P C U U, 1050 meter. Concert.

2.20—3.35 n. m. Levallois, S F R, 1780 meter. Concert.

3.20—4.35 n. m. P C G G, den Haag, 1050 meter. Concert.

6.20. Haren (Brussel), roepl. B A V, golfl. 1100 meter. Concert.

Wageningen.

G. P. F. B. — Wij hebben uw schrijven aan genoemden heer doorgezonden met het verzoek u iets naders mede te deelen.

Meerveldhoven.

v. N. V. — Probeert u het eens met een serie-condensator vlak bij het toestel in de antenne.

Een zoo kort mogelijke invoerleiding zonder veel bochten is voor ontvangst van korte golven altijd het beste.

Haarlem.

F. H. M. — Tegen tramstoringen is niet veel te doen. Raamontvangst kan eenige verbetering geven, doch dit is lang niet altijd het geval.

Een beschrijving van den dubbelen variometer vindt u in dit nummer.

Den fijnstelcondensator kunt u parallel op den afstemcondensator schakelen.

Schiedam.

C. Sch. — Den telefoontransformator van fig. 115 Draadloos Amateurstation kunt u geven 12.000 windingen in den plaatkring, 8000 in den hulproosterkring en 5000 in den telefoonkring, alles draad van 0.1 m.M. In elk geval ongeveer in deze verhouding.

Utrecht.

G. W. v. D. — Zie het antwoord aan W. J. B. te Bussum.

KLEINE ADVERTENTIES.

(uitsluitend onder letters; firmanamen mogen er niet in voorkomen).

Prijs 1—5 regels f 2.50; elke regel meer 50 cent, alles bij vooruitbetaling.

Lorenz ontvanger te koop voor 95 gulden, tevens een honingraat-toestel met 6 spoelen voor 85 gulden. Brieven onder No. R. E. 53 bureau van dit blad.

Hoogste bod gevraagd op prima werkend ontvangtoestel, geen amateurswerk. Enkele foto's beschikbaar. Brieven onder No. R. E. 54 bureau van dit blad.

Wegens vertrek te koop: Honingraat-toestel, zoo goed als nieuw, 3 lampen, 2 variab. cond., accu, h.-sp.-batt., enz. Tevens te koop: accu, 2 groote ind. kopp., eenige kristaldet. Brieven onder No. R. E. 55 bureau van dit blad.

**Radio Technisch Bureau
HERM. VERSEVELDT.**

DEN HAAG. HUGO DE GROOTSTRAAT 98—100.
Tel. M. 4969.

SPECIALE AANBIEDING.

Dubbele koptelefoons 2 × 2000 Ohm, stalen beugel, franco huis f 7.50.

WEDERVERKOOPERS RABAT.

UIT VOORRAAD LEVERBAAR:

Philips dubbelroosterlampen, prijs f 10.—.

Anodespanning 4 tot 12 Volt.

Vraagt nieuw uitgekomen prijscourant.

Vraagt Uwen leverancier:

MURDOCK CONDENSATORS voor tafelmontage

MURDOCK CONDENSATORS voor inbouw

MURDOCK GLEIDRAADWEERSTANDEN voor inbouw

Indien ter plaatse niet verkrijgbaar, schrijf dan onder vermelding van het adres van Uwen radio-leverancier, direct aan den importeur:

A. A. POSTHUMUS

HEERENGRACHT 545—549,

AMSTERDAM.

(Levering geschiedt uitsluitend via den handel.)

Electro Technisch Werktuigkundig en Radio Bureau

J. V. BERGMAN

Oosteinde 122a - Telefoon 662 - DELFT.

VERKOOP VAN

The Hart en Hegeman Mfg. Co. U.S.A.

RADIO-MATERIAAL

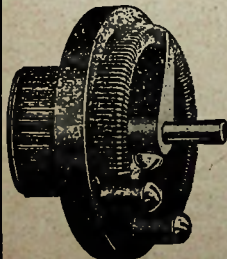
Het Goedkoopste en Soliedste voor uw Ontvangtoestel.

VRAAGT DEZE PRIJSCOURANT.

LEVERING VAN COMPLETE ONTVANGSTATIONS

VOOR DRAADLOOZE TELEPHONIE EN TELEGRAPHIE.

Wederverkoopters genieten Rabat.

**Radio Technisch Bureau
„ANETA“
RIJSEN.**

Levert alles op Radiogebied
zowel complete toestellen
-- als onderdeelen. --

Zie voor onze zeer praktische toestellen de afbeeldingen in Radio-Expres van 7 en 14 Juni j.l.

ZEER LAGE PRIJZEN.

Vraagt onze nieuw verschenen Prijslijst.

Uit voorraad leverbaar:

FRANSCHÉ hoogvacuum LAMPEN.

STEVIGE CONSTRUCTIE.

PORCELEINEN VOET.

GEEN LOSSE PENNEN MOGELIJK.

Prijs f 7.50. Handelaren aanzienlijke korting.

ISOLATOREN „MÉTALLURGIQUE”

in verschillende maten.

SERIE PARALLELSCHAKELAARS

NIEUW TYPE, EENVOUDIG, DOELMATIG.

Levering uitsluitend aan den handel.

Ned. Radio Mij. SECO,

Nassau Ouwkerkstraat 3, den Haag.

W. A. RUDER.

ELANDSGRACHT 12 -- Tel. N. 4238.

AMSTERDAM.

SPECIALE INRICHTING VOOR

DIEPDruk IN CELLULOÏD.

Dus UW ADRES voor alle mogelijke
naamplaatjes voor Radio-Apparaten.

STROOKEN CELLULOÏD (wit of zwart) met

24 benamingen;

GRADEBOGEN direct leverbaar à f 0.50.

Gratis monsters en speciale prijs voor Handelaars
direct na aanvraag.

RADIO-ELECTRO TECHN. BUREAU

VAN SANTEN & SCHILLING

ZWARTJANSTRAAT 69 - ROTTERDAM.

Wij leveren onze toestellen aan verschillende
grote ondernemingen. Waarom niet aan U?

1 lampstoestellen met lamp (Philips), 8 spoelen,
accu, spanningsbatterij en telefoon . f 125.—

2 lampstoestellen als boven met 1 lamp l. fr.
versterking f 150.—

3 lamps als boven met 1 lamp hoog 1 detector
en 1 laag frequent f 175.—

Desgewenscht ook 1 detector en 2 laag frequent.

5 jaar garantie. Handelaren korting.

Tevredenheidsbetuigingen ter inzage.

SMITH & HOOGHOUTD

Keizersgracht 6 - - Tel. C. 4163

AMSTERDAM

BROWN

LOUDSPEAKERS en VERSTERKERS

thans uit VOORRAAD leverbaar.

Telefoons

worden spoedig verwacht.

Freshman

Roostercondensator

0.00025 mF met variabele lek-
weerstand 0-5 Megohm. f 2.65.

Freshman

Roostercondensator

0.0003 mF. f 0.95.

Gehoorzaal „Concertofoon”

462 SINGEL b/h Koningsplein. AMSTERDAM.

Tel. C. 5222.

Geopend dagelijks van 9—6 uur.

WIJ VERKOOPEN DE NIEUWSTE EN BESTE

Radio-Ontvangtoestellen

en

Toebehooren.

VRAAGT GEILLUSTREERDE PRIJSCOURANT.

VERTEGENWOORDIGER TE ROTTERDAM

C. F. JANSEN.

27 GERARD SCHOLTENSTRAAT.